

FIȘA DISCIPLINEI

Strategii de dezvoltare a gândirii critice

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științele educației
1.3. Departamentul	Științe ale Educației
1.4. Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Pedagogia învățământului primar și preșcolar Profesor pentru învățământul primar și preșcolar
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Strategii de dezvoltare a gândirii critice				Codul disciplinei		PLR3204
2.2. Titularul activităților de curs					Conf. univ. dr. Adina Elena Glava			
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf. univ. dr. Adina Elena Glava			
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					2
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					2
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					0
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				8	
3.8. Total ore pe semestru				50	
3.9. Numărul de credite				2	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Parcursarea curriculumului disciplinelor pedagogice studiate anterior și în paralel (ca bază pentru ilustrările aplicative realizate pentru diferite teme de pedagogie preșcolară și a învățământului primar)
4.2. de competențe	Utilizarea operațională a conceptelor pedagogice și a structurilor curriculare studiate anterior și în paralel

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	•Sală de curs dotată cu tablă, videoproiector și laptop care să asigure condiții de învățare activă și interactivă, activități didactice desfășurate în spirit activizant, euristic, problematizant.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	•Sală de seminar dotată cu tablă, videoproiector și laptop care să asigure condiții de învățare activă și interactivă, activități didactice desfășurate în spirit activizant, euristic, problematizant.

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	Managementul procesului instructiv-educativ și al activităților specifice acestuia în învățământul primar și preșcolar • Absolventul proiectează programe de instruire sau de intervenție educațională pentru învățământul primar și preșcolar, în scopul realizării de intervenții educaționale cu rol compensator, corectiv, ameliorativ, formativ etc. • Absolventul realizează managementul resurselor instruirii (valorice, umane, comunicaționale, curriculare, materiale), ținând cont de interinfluențarea lor reciprocă • Absolventul realizează demersuri de documentare, cyberdocumentare, selectare, prelucrare, adaptare și accesibilizare a conținuturilor curriculare, valorificând paradigmele educaționale actuale (centrarea pe educabil axarea pe competențe, abordarea curriculară, abordarea integrată, activizarea instruirii, diferențierea instruirii, paradigma educației virtuale ș.a.) • Absolventul aplică și adaptează strategiile didactice la particularitățile clasei de elevi/ grupei de preșcolari (particularități de vârstă și individuale, nivel general de pregătire, cunoștințe și competențe etc.) în vederea personalizării instruirii • Absolventul poate să elaboreze modalități de diferențiere a instruirii prin adaptarea structurii, conținutului și organizării activităților didactice, a strategiilor didactice și evaluative, la particularitățile psihofizice de vârstă și individuale ale elevilor, în vederea satisfacerii nevoilor lor educaționale și sprijinirii lor în procesul instructiv-educativ, în atingerea potențialului cognitiv și de formare maxim Managementul clasei de elevi și al grupei de preșcolari • Absolventul asigură gestionarea colectivului de preșcolari/ elevi, ținând cont de variabilele care definesc contextul intern și extern al instruirii (statutul lecției/ activității didactice în sistemul activităților didactice, locul desfășurării lecției/ activității didactice, particularitățile clasei/ grupei, gradul de interculturalitate, strategiile didactice etc.) • Absolventul sprijină preșcolarii și școlarii mici în procesul de învățare și mediază acest proces oferindu-le sprijin în interacțiunile cu obiectul cunoașterii, în dezvoltarea de competențe și în dobândirea independenței lor cognitive și educative • 2.5. Absolventul utilizează strategii, metode, tehnici și instrumente de observare, monitorizare și evaluare a proceselor de învățare, a rezultatelor învățării și a progresului școlar al elevilor/ preșcolarilor în sens formativ, vederea optimizării proceselor educaționale
Competențe transversale	Comunicarea și cooperarea eficiente în contexte profesionale specifice domeniului științelor educației • Absolventul este capabil să se implice în procese de comunicare interpersonală în cadrul cărora se realizează schimburi interpersonale reciproce de mesaje, semnificații, decizii, judecăți de valoare, stări afective și influențări referitoare la procesele educaționale, cu ajutorul componentelor repertoriilor comunicaționale proprii • Absolventul este capabil să coopereze eficient în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației, cu respectarea normelor de conduită proprii domeniului educației Dezvoltarea în carieră și managementul carierei profesionale • Absolventul poate utiliza metode și tehnici eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale și personale continue • Absolventul poate să valorifice în contexte formale achizițiile dobândite de în contexte nonformale și informale, aplicând principiul învățării pe parcursul întregii vieți și principiul transferabilității • Absolventul poate să îndeplinească atribuțiile profesiei didactice cu responsabilitate, cu respectarea valorilor, principiilor și normelor specifice, precum și cu respectarea eticii și deontologiei profesionale • Absolventul este capabil să își autoevalueze și amelioreze continuu practicilor profesionale și evoluția în carieră, pentru analizarea critică a propriilor realizări, activități, performanțe, rezultate, competențe, comportamente, conduite, trăiri afective

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Îmbogățirea repertoriului metodologic al studenților cu demersuri didactice focalizate pe antrenamentul cognitiv și pe dezvoltarea gândirii critice a elevilor.
7.2 Obiectivele specifice	- Să aprofundeze principalele teorii, explicitări, concepții existente în literatura de specialitate privind statutul și semnificația gândirii critice; - Să aprofundeze modelului stadial al dezvoltării criticismului gândirii - Să asimileze fundamentele psihologice și pedagogice ale preocupării actuale pentru dezvoltarea criticismului gândirii - Să exerseze utilizarea cadrului de proiectare ERR în structurarea situațiilor de învățare - Să aprofundeze metodologia didactică centrată pe dezvoltarea criticismului gândirii - Să aprofundeze particularitățile pe care procesele de predare – învățare și evaluare le primesc în situațiile didactice orientate spre dezvoltarea abilităților cognitive de nivel superior, în general și a gândirii critice, în special.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Modulul 1 GÂNDIREA CRITICĂ – ABILITATE MINTALĂ EDUCABILĂ Cursul 1 Gândirea critică - delimitări conceptuale	Prelegere interactivă	Prelegerea interactivă se va construi pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare evocate de către studenți cu privire la învățarea școlară
Cursul 2 Modelul stadial al dezvoltării gândirii critice	Prelegere interactivă	
Cursul 3 Gândirea critică la vârsta preșcolară	Prelegere interactivă	
Cursul 4 Programul LSDGC	Prelegere interactivă Exercițiul	
Modulul 2 STRATEGII DIDACTICE CENTRATE PE DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE GÂNDIRE CRITICĂ Modelul de proiectare didactică Evocare / Realizarea sensului / Reflecție	Prelegere interactivă Exercițiul	Activitatea de curs va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Cursul 5 Cadrul de proiectare didactică Evocare / Realizarea sensului / Reflecție și utilitatea acestuia		Valorificarea experienței școlare a studenților, în etapa de evocare a cunoștințelor anterioare
Modulul 3 DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE GÂNDIRE CRITICĂ - PROBLEME SPECIFICE Cursul 6 Gândirea critică și interogația. Interogația ca instrument de interpretare a realității. Tipuri de întrebări utile în interpretarea critică a realității, după criteriul obiectului interogației	Prelegere interactivă Exercițiul	Valorificarea experienței școlare a studenților, în etapa de evocare a cunoștințelor anterioare
Cursul 7 Evaluarea abilităților de gândire critică. Criterii de evaluare a criticismului gândirii . Metode de evaluare a gândirii critice. Indicatori comportamentali ai gândirii critice	Prelegere interactivă Exercițiul	
Bibliografie		

Bernat, S. (2003) , Tehnica învățării eficiente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. Bocoș, M., (2013), Instruirea interactivă, Ed. Polirom, Iași

Breben, S. ș.a. (2007), Metode interactive de grup, București: Ed. Arves,

De Bono (2006), Șase pălării gânditoare, Ed. Curtea veche, București

De Bono (2006), Gândirea laterală, Ed. Curtea veche, București

Doise, W. și Mugny, G. (1998), Psihologie socială și dezvoltare cognitivă, Polirom, Iași

Dulamă, E. (2002). Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie, Ed. Clusium, Cluj- Napoca

Flueraș, V., (2003), Paideia și gândirea critică, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Flueraș, V., (2005), Teoria și practica învățării prin cooperare, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Flueraș, V., (2008), Gândirea laterală și scrisul creativ, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Hayes, N. și Orrell, S. (1997), Introducere în psihologie, All, București.

Ionescu, M., coord. (2007). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. UNICEF

Johnson, D., Johnson, R. și Holubec, E. (1998), Cooperation in the classroom, Allyn and Bacon, Boston

Marzano, R., J., și al. (2001), Handbook for classroom instruction that work, ASCD, USA

Meredith, K. și Klooster, D. (2001), Critical Thinking for Faculty and University Students, Reading and Writing for Critical Thinking Project.

Nicu, A., (2007), Strategii de formare a gândirii critice, EDP, București

Ogle, D. (1986), K-W-L: A teaching model that develops active reading of expository text, The Reading Teacher, Vol. 39, No. 6, Feb. (pp. 564-570)

Oprea, C. L., (2008), Strategii didactice interactive, EDP, București

Paul, R. & Elder L. (2002). The Thinker's Guide for Students on How to Study & Learn a Discipline: Using Critical Thinking Concepts & Tools.

Steele, J.L., Meredith, K.S. și Temple, C. (1998), A Framework for Critical Thinking Across the Curriculum, Ghidul I-VIII, pregătit pentru proiectul Reading and Writing for Critical Thinking.

Temple, C. (2001), Strategies for Use Across the Curriculum, Reading and Writing for Critical Thinking Project, Open Society Institute, New York.

Temple, C. (2002) – Gândirea critică în abordare transcurriculară: un model de proiectare, în Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar, coord. Bernat, S.E. și Chiș, V., Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Wagner, T. (2016). Formarea inovatorilor, București: Editura Trei

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Predarea pentru dezvoltarea abilităților de gândire critică	Prelegere interactivă Studiul de caz Introspecția	Prelegerea interactivă se va construi pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare evocate de către studenți cu privire la învățarea școlară
Instrumente cognitive în formarea gândirii critice	Exercițiul Explicația	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Gândirea critică și gândirea creativă. Formarea inovatorilor. Programul LSDGC - esență, principii, metodologie didactică, implicații formative	Prelegere interactivă Exercițiul	Prelegerea interactivă se va construi pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare evocate de către studenți cu privire la învățarea școlară
Metode și tehnici de studiu al conținuturilor școlare non-literare (2 ședințe de seminar)	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Metode de aprofundare a conținuturilor literare (2 ședințe de seminar)	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Metode didactice care presupun scrierea creativă	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Metode didactice care presupun argumentarea	Prelegere interactivă Exercițiul	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții

		demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Metode de învățare prin cooperare. Învățarea prin cooperare. Terminologie. Clasificări.	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Activitatea de seminar va fi punctată de scurte exerciții demonstrative în care studenții vor fi implicați direct
Cadre metodologice de învățare prin cooperare	Prelegere interactivă Exercițiul	
Condiții de calitate a învățării prin cooperare	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Prelegerea interactivă se va construi pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare evocate de către studenți cu privire la învățarea școlară
Exerciții de proiectare a unor situații de predare-învățare focalizate pe dezvoltarea gândirii critice: - Proiectarea unei activități didactice structurate conform cadrului de proiectare ERR, la o disciplină din aria disciplinelor umaniste -Proiectarea unei activități didactice/ lecții structurate conform cadrului de proiectare ERR, la o disciplină din aria disciplinelor reale -Proiectarea unei situație de învățare pe baza metodei RAFT, valorificată la ciclul primar (situația de învățare va cuprinde cel puțin cinci scenarii distincte de abordare a temei lecției) -Elaborarea unei liste de întrebări pe marginea unui text literar sau non-literar, în care să valorificați metoda Întrebări și Răspunsuri (Raphael & Au). Lista va cuprinde cel puțin 5 întrebări din fiecare categorie	Prelegere interactivă Exercițiul Analiza documentelor curriculare	Prelegerea interactivă se va construi pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare evocate de către studenți cu privire la învățarea școlară

Bibliografie

Bernat, S. (2003) , Tehnica învățării eficiente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. Bocoș, M., (2013), Instruirea interactivă, Ed. Polirom, Iași

Breben, S. ș.a. (2007), Metode interactive de grup, București: Ed. Arves, De Bono (2006), Șase pălării gânditoare, Ed. Curtea veche, București

De Bono (2006), Gândirea laterală, Ed. Curtea veche, București

Doise, W. și Mugny, G. (1998), Psihologie socială și dezvoltare cognitivă, Polirom, Iași

Dulamă, E. (2002). Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie, Ed. Clusium, Cluj-Napoca

Flueraș, V., (2003), Paideia și gândirea critică, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Flueraș, V., (2005), Teoria și practica învățării prin cooperare, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Flueraș, V., (2008), Gândirea laterală și scrisul creativ, C.C. de Șt., Cluj-Napoca

Hayes, N. și Orrell, S. (1997), Introducere în psihologie, All, București.

Ionescu, M., coord. (2007). Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani. UNICEF

Johnson, D., Johnson, R. și Holubec, E. (1998), Cooperation in the classroom, Allyn and Bacon, Boston

Marzano, R., J., și al. (2001), Handbook for classroom instruction that work, ASCD, USA

Meredith, K. și Klooster, D. (2001), Critical Thinking for Faculty and University Students, Reading and Writing for Critical Thinking Project.

Nicu, A., (2007), Strategii de formare a gândirii critice, EDP, București

Ogle, D. (1986), K-W-L: A teaching model that develops active reading of expository text, The Reading Teacher, Vol. 39, No. 6, Feb. (pp. 564-570)

Oprea, C. L., (2008), Strategii didactice interactive, EDP, București

Paul, R. & Elder L. (2002). The Thinker's Guide for Students on How to Study & Learn a Discipline: Using Critical Thinking Concepts & Tools.

Steele, J.L., Meredith, K.S. și Temple, C. (1998), A Framework for Critical Thinking Across the Curriculum, Ghidul I-VIII, pregătit pentru proiectul Reading and Writing for Critical Thinking.

Temple, C. (2001), Strategies for Use Across the Curriculum, Reading and Writing for Critical Thinking Project, Open Society Institute, New York.

Temple, C. (2002) – Gândirea critică în abordare transcurriculară: un model de proiectare, în Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar, coord. Bernat, S.E. și Chiș, V., Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Ocupații posibile conform COR:

- 235902 mentor
- 235903 consilier școlar
- 235905 dezvoltator de e-learning
- 235102 asistent de cercetare în pedagogie
- 235103 consilier învățământ
- 235106 referent de specialitate învățământ
- 235920 Consilier pentru tineret
- 234101 profesor pt. învățământ primar
- 234201 profesor pt. învățământ prescolar

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Aprofundarea conținuturilor didactice predate Capacitatea de a utiliza flexibil conținuturile asimilate pentru realizarea pieselor de portofoliu	Evaluare scrisă	50%
10.5 Seminar/laborator	Implicarea activă în realizarea produselor de portofoliu Calitatea produselor de proiectare didactică incluse în portofoliul de evaluare	Evaluare prin portofoliu	50%
10.6 Standard minim de performanță			
• Raportarea critică și creativă la conținuturile învățării, în demersurile de proiectare didactică inițiate • Utilizarea flexibilă a cunoștințelor și experiențelor dobândite, în procesul de decizie curriculară aferent proiectării situațiilor de învățare și a suporturilor didactice pentru portofoliul de evaluare			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

								

Data completării:
Aprilie 2025

Semnătura titularului de curs
Conf. univ. dr. Adina Elena Glava

Semnătura titularului de seminar
Lect. univ. dr. Constantina Catalano

Data avizării în departament:
Aprilie 2025

Semnătura directorului de departament

Prof. Univ. Dr. Ion Albulescu

